

1. Girişik birleşik cümle içinde fiilimsi bulunduran cümledir. A seçeneğinde "okuyarak" zarf fiili; B seçeneğinde "almak" isim fiili; D seçeneğinde "yapıp" zarf fiili ve E seçeneğinde "yaşarken" zarf fiili vardır.

Cevap: C

2. Cümle özne- zarf tümleci- dolaylı tümleç ve yüklem şeklindedir. "Konuşarak" zarf fiili ve "eden" sıfat fiilleri vardır. Fiilimsiler yan cümle oluşturduğu için birden fazla yan cümle vardır. "Birazdan" zaman zarfı ve "yavaşça" durum zarfıdır.

Cevap: B

3. Bağımsız sıralı cümleler herhangi bir öge paylaşmayan cümlelerdir. B seçeneğinde "geçen yaz" ögesi paylaşılmaktadır. Bu nedenle bağımsız sıralı bir cümle değildir.

Cevap: B

4. İç içe birleşik cümlelerde alıntı bulunur. IV numaralı cümlede herhangi bir alıntı yoktur.

Cevap: D

5. "kurmak, yapılan" fiilimsileri olduğu için birden fazla yan cümle vardır ve girişik birleşik cümledir. Yüklem sondadır ve eylemdir. Öge dizilişi zarf tümleci-özne-dolaylı tümleç-yüklemidir.

Cevap: C

6. Yüklem sonda olduğu için kurallı; alıntı cümle içerdiği için iç içe birleşik; "katıldığı, seçildiği" sıfat-fiilleri olduğu için girişik cümledir ve fiilimsiler yan cümle oluşturduğu için yan cümleler vardır.

Cevap: B

7. Yüklem sonda olduğu için kurallı; alıntı cümle içerdiği için iç içe birleşik, dolayısıyla da birleşik cümle; "başladı, verdi" gibi fiiller yüklem olduğu için ise eylem cümleleri vardır. Basit cümleler yoktur.

Cevap: D

8. "Olmayabilir, anlamazmış, çıkabiliyor ve dururdu" fiil cümleleri; "lazım" isim cümlesidir.

Cevap: E

9. "Büyükada'daki yangından kaybetti çocukluğunun geçtiği yalıyı." cümlesi devrik iken diğer cümleler kurallıdır.

Cevap: B

10. Sıralı cümlelerde birden fazla yüklem bulunur. E seçeneğinde sıralaması yapılan cümleler değil, eş görevli sözcüklerdir.

Cevap: E

11. İki yüklem bulunduğu için sıralı; yüklem sonda olduğu için kurallı; "kurguluyor" yüklemi fiil olduğu için fiil ve olumlu bir anlam taşıdığı için olumlu bir cümledir.

Cevap: A

12. Yan cümle fiilimsilerden oluşur. A seçeneğinde "evden çıkarken" yan cümlesi zarf tümleci; B seçeneğinde "kötüye gitme" yan cümlesi dolaylı tümleç; D seçeneğinde "karşıdan gelen" zarf; E seçeneğinde ise "şarkının sözlerinden etkilendiği için" zarf tümleci görevindedir. C seçeneğinde "unutmak" sıfat fiili özne görevi almıştır.

Cevap: C

1. A seçeneğinde "ilginç olduğunu" sıfat-fiili ile oluşan bir tane yan cümle vardır.

Cevap: A

2. Bağımsız sıralı cümleler herhangi bir ögeyi paylaşmazlar. Bu da "Ben her gün spor yapıyorum, eşim ise sadece ev işleriyle ilgileniyor." cümlesinde vardır.

Cevap: D

3. Verilen cümle anlamca ve biçimce olumludur. Yüklem sonda olduğu için kurallı cümle, fiil olduğu için eylem cümlesidir. Fiilimsi bulunduğu için girişik, dolayısıyla da birleşik yapıli bir cümledir. Bir tane yan cümle vardır.

Cevap: E

4. III numaralı cümle olan "Hatta denilebilir ki bu türlerin girişı aynı hızla devam ederse gelecekte yeni türler görmek çok daha zor olacak." cümlesi bağımsız sıralı cümle değil, şartli birleşik cümledir.

Cevap: C

5. Eksiltili cümle yüklemi bulunmayan cümledir. I. cümle her ne kadar eksiltili gibi görünse de sadece devrik olduğuna ve yüklem "biliyorum" olduğuna dikkat edilmelidir.

Cevap: A

6. Cümle birden fazla yüklem bulundurduğu için sıralı, olumlu, yüklem sonda olduğu için kurallı ve yüklem "kaba insandır" olduğu için isim cümlesidir.

Cevap: C

7. "kalıyor, sahip olur" gibi yüklem eylem cümlelerine; "değerlendirirken" zarf-fiili birleşik cümlelere; parçanın son cümlesi sıralı cümlelere ve tamamı olumlu cümlelere işaret etmektedir.

Cevap: E

8. "Çıkardık, sıkılmadım, alırdım ve boyuyordu" yüklemli fiil cümleleri olduğunu gösterir. "Uygun bir yer" ise isim olduğundan diğerlerinden farklıdır.

Cevap: D

9. II, III, IV ve V numaralı cümleler sırasıyla "dilediği, olarak, zedeleyecek, yarattığından" fiilimsileri nedeniyle birleşik cümlelerdir. I numaralı cümle ise tek yüklemlili olduğu için basit bir cümledir.

Cevap: A

10. B seçeneğindeki "yok yok" ifadesi ve -ma olumsuzluk eki cümlelerin biçimce olumsuz olduğunu gösterir. Cümleden evde her şeyin olduğu anlaşıldığı için ise anlamca olumludur.

Cevap: B

11. Sırasıyla "yüzleşmiş, okumak ve yazmak, gittiği, kazanması" fiilimsileri yan cümleleri oluşturur. Verilen cümlelerde ise özne görevindedirler. IV numaralı cümledeki yan cümle olan "bildiklerini" fiilimsisi ise cümlede nesne görevindedir.

Cevap: D

12. B seçeneğindeki "Şakalaşıp eğlenerek geldiler, evin bahçesine girip el ele oturdular." cümlelerinin öznesi "onlar" öznesidir. Diğer seçenekler sıralıdır ancak bağımsız sıralı cümlelerdir.

Cevap: B

ÇÖZÜMLER

TEST

3

1. Devrik cümle olması için yüklem cümle başında veya ortasında olması; biçimce olumlu olması için "değil, yok" gibi ifadelerin ve -ma olumsuzluk ekinin olmaması; anlamca olumsuz olması için ise anlatılanların olumsuzluğu işaret etmesi gerekmektedir. "Ne takip ediyor maçı ne de dinliyor konuşulanları." uygun olan cümledir.

Cevap: C

2. I. cümlede "öğrenilen"; III. cümlede "sokan, faydalanan ve yöneten"; IV. cümlede "kalan"; V. cümlede "yapma" fiilimsileri cümlelerin girişik birleşik olduğunu gösterir. II. cümle ise "ve" bağlacı içerdiği için bağlı cümledir.

Cevap: B

3. A ve B seçeneklerindeki "biri, yazardı" yüklemli isim soylu kelimelerdir. C ve D seçeneklerinin yüklemli ise "takip etmek" ve "atanlardı" fiilimsileridir. Fiilimsiler isim cümlesi oluşturur. Fiil cümlesi E seçeneğidir.

Cevap: E

4. "Güzel günler göreceğiz çocuklar" cümlesi hem olumlu, hem devrik hem de eylem cümlesidir. "Çocuklar inanın, inanın çocuklar" ise sıralı cümlelerin bulunduğunu gösterir. Eksiltili cümle yoktur.

Cevap: A

5. III numaralı cümle, basit olumsuz cümle değildir. Cümlede "varınca" zarf fiili bulunduğu için girişik birleşik cümle olur.

Cevap: C

6. A, C ve D seçenekleri bağımsız sıralı; B seçeneği ise bağlı cümledir. Herhangi bir öge paylaşmazlar. "Basit gibi görünen dil yanlışları anlamı bulandırır, iletişimi zorlaştırır." cümlesinde anlamı bulandıran da iletişimi zorlaştıran da basit gibi görünen dil yanlışlarıdır. Yani özne ortaktır.

Cevap: E

7. "Oldukça" zarf fiili içerdiği için birleşik cümle; "önemlidir" yüklemi ortada olduğu için devrik cümle; "önemlidir" isim olduğu için isim cümlesi; anlamı olumlu olduğu için ise olumlu cümledir.

Cevap: B

8. Parçanın "Bir gün gördüm ki bu delikten bir taraklı kuşu çıktı." cümlesindeki "ki" bağlacı birleşik cümle olduğunu; "İran'da bu kuşun adı, hüthüt kuşudur." cümlesinde yüklem olan "hüthüt kuşudur" isim ve tek yüklem olduğu için isim cümlesi ve basit cümle olduğunu; "Bu kuşa bizde çavuşkuşu da derler, ibibik denilen yerler de vardır." ise sıralı cümle olduğunu göstermektedir.

Cevap: D

9. I. cümledeki "yaşadığı" fiilimsisi birleşik, yüklem sonda ve isim köklü olması kurallı ve isim cümlesi olduğunu; II. cümledeki "bu" işaret sıfatı ve "ve" bağlacı sıfat ve bağlaç kullanıldığını; III. cümledeki virgüllerin cümlelerin arasına konulmuş olması sıralı cümleler olduğunu; V. cümlede yüklem "kaldı" olması fiil cümlesi olduğunu gösterir. IV. cümlede sadece "yaşayan" sıfat fiili vardır.

Cevap: D

10. A seçeneğinde cümleler virgülle ayrıldığı için sıralı cümle; B seçeneğinde "geçirilen" sıfat-fiili zamanlar kelimesinin sıfatı olduğu için eylemsiden oluşan sıfat; D seçeneğinde "giderek" zarf-fiili olduğu için girişik birleşik cümle ve E seçeneğinde "ve" bağlacı olduğu için bağlaç vardır. C seçeneğinde ise "değil, yok" gibi olumsuzluk bildiren bir ifade olmadığı için yapıcı olumsuz denemez.

Cevap: C

11. Cümlelerin yüklemi olan "düşünüüyordu" sonda ve fiil olduğu için kurallı cümle ve fiil cümlesidir. Cümle olumsuzluk bildirmediği için olumludur. "Olduğu" ve "artırmak" fiilimsileri cümlelerin girişik birleşik cümle olduğunu gösterir.

Cevap: A

12. "sahip" kelimesi isim ve verildiği cümlede yüklem işlevinde olduğu için bu cümle isim cümlesidir.

Cevap: C

1. I. cümlede "olmuştur"; II. cümlede "olmuştur"; III. cümlede "görmüştür"; V. cümlede "bulunmuştur" yüklem olup hepsi fiildir. IV. cümlede ise yüklem "değildir" edatıdır ve edatlar isim cümlesi yaptığı için bu cümle isim cümlesidir.

Cevap: D

2. Sıralı cümleler, cümlelerin birbirinden virgülle ayrıldığı cümlelerdir. Buna göre sıralı cümle verilen parçanın III. cümlesidir.

Cevap: C

3. II. cümlede ünlem işareti cümlelerin ünlem anlamı taşıdığını gösterir. III. cümlede "ya da" bağlacı kullanılmıştır. IV. cümlede cümleler "ama" bağlacı ile bağlandığı için bağlı cümledir. V. cümlede de cümlelerin yüklemi olan "gerekir" sonda ve fiil olduğu için kurallı bir fiil cümledir. Ancak I. cümlede tek bir yargı değil, birden fazla yargı olduğu için cümle basit yapılı değildir.

Cevap: A

4. A seçeneğinde yüklem "düşünüyorum"; B seçeneğinde "vermeyeceksin"; D seçeneğinde "başlar" ve E seçeneğinde "kalıcı olamaz" yargılarıdır ve bu yargılar fiillerdir. C seçeneğinde ise yüklem "vardır" yargısıdır ve isimdir.

Cevap: C

5. I, III, IV ve V numaralı cümlelerde yüklem sonda olduğu için bunlar kurallı cümlelerdir. Ancak II numaralı cümlede yüklem ortada olduğu için devrik bir cümledir.

Cevap: B

6. Verilen cümlede alıntı yapıldığı için iç içe birleşik cümledir ve alıntıda "çünkü" bağlacı yan cümleciğin bağlı cümle olduğunu gösterir. Cümlede "çünkü" bağlacı ve "ancak" ilgeci vardır. Cümle biçimce ve anlamca olumludur.

Cevap: C

7. Cümlelerin yüklemi sonda ve fiil olduğu için kurallı ve eylem, herhangi bir olumsuz anlam barındırmadığı için olumlu ve "başkaldırmadığı" sıfat-fiili olduğu için birleşik yapılı bir cümledir.

Cevap: D

8. A seçeneğindeki cümle olan "Anadolu Selçuklu Devleti'nde, kendilerine bir bölgenin yönetimi verilen hanedan üyelerine "melik" deniyordu." cümlesinin yüklemi "deniyordu" fiildir, isim değil.

Cevap: A

9. I, II, III ve IV numaralı cümleler fiilimsi içeren cümleler olduğu için girişik birleşik cümlelerdir. V. cümle ise bağlaç kullanıldığı için bağlı cümlelerdir.

Cevap: E

10. Verilen cümlelerin yüklemi olan "demirbaşdır" sonda ve isim olduğu için cümle kurallı cümle ve isim cümlesidir. Cümledeki "kesilince" zarf-fiili ve "giren" sıfat-fiili girişik birleşik cümle olduğunu gösterir. Herhangi bir olumsuzluk anlamı taşımadığı için cümle olumludur. "Ama" sözcüğü de bağlaç olduğu için bağlı cümledir.

Cevap: E

11. Basit yapılı cümleler, tek bir yargı bildiren cümlelerdir. Verilen cümlelerde basit yapılı olan "Yardım yemeğine sinemanın gözde sanatçıları katkı sağladı." cümlesidir.

Cevap: C

12. I. cümledeki "olarak" zarf-fiili girişik birleşik cümle olduğunu; II. cümledeki "ve" bağlacı bağlı cümle olduğunu; III. cümledeki "şeylerin çoğu" belirtili isim tamlaması olduğunu ve IV. cümledeki "uyuyan bir insan, komada olan bir hasta, önemli fark" birden fazla sıfat kullanıldığını göstermektedir. V. cümledeki "ile" edattır.

Cevap: E